

מנחם בגין

דברי יושב-ראש הכנסת ישראל ישעיהו
בהר הרצל, אור ליום העצמאות תשל"ד

בכל שנה, נהגנו לציין, בטקס זה, את סיום יום הזכרון לחללי מערכות ישראל ואת פתיחת חגיגות יום העצמאות - בצמידות, ללא הפרדה בין זה לזה. הפעם - בלי לקבוע לגבי העתיד - הוכר הצורך בשינוי כלשהו; לפיכך בערב זה, וגם למחרת, לא יתקיימו חגיגות מסלכתיות ברוב-עם; אני משוכנע כי לא יהיה בכך כדי לגרוע מגדולתו ויקרו של יום העצמאות.

כי בשנה זו, פקדה אותנו כהלם מלחמת יום הכיפורים; צבא הגנה לישראל עמד במלחמה הקשה והאכזרית בגבורה עילאית, ונחל בה נצחונות מזהירים. במלחמה זו היתה ישועה גדולה לישראל. כולנו מודעים לנצחון, אך עודנו שרויים בעצב על הבנים-הלוחמים, שניספו במערכה. אל המחנה הגדול של המשפחות ששכלו את יקיריהן במערכות ישראל, - לפני קום המדינה ומאז קומה, - נוספו עוד אלפיים ארבע מאות שלשים ושש משפחות. הורים, רעיות, בנים, אחים, קרובים וידידים שרויים ביגון כבד, ואיתם כל בית ישראל.

ואף גם זאת:

הזעזוע הנפשי, שהביאה עלינו מלחמת יום הכיפורים העמיד לפנינו בחריפות ובדחיפות את הצורך בבקורת עצמית של מעשינו ואורחות חיינו. נחשפה החובה להתאזר לתיקונים ולשינויים. מובן מאליו, שאם כל אחד יתבע מאת זולתו ויפטור את עצמו, לא נזכה להתחדשות. אך אם כל אחד ואחד מאתנו יבדוק ויחקן את מידותיו הוא - נבטיח בכך לכולנו, הפרט והכלל, אורחות חיים, כיאות לאומה במצור ובמאבק, וכמיטב השאיפות הנעלות שלנו.

אזרחיות ואזרחים יקרים,

ביום העצמאות הב"ו של מדינתנו, - תהיינה עינינו פקוחות לראות: כי תהליך גאולת העם היהודי משפל גלותו - עדיין לא נשלם; המזימות וההתנכלויות לקיומה ועצמאותה של מדינת ישראל - עדיין לא עברו מן העולם; אחינו בגלות רוסיה, ובגלות ארצות-ערב - עדיין נאבקים תחת עול שיעבודם ועיניהם כלות לציון; שליטי ערב מוסיפים להפיח איבה ולנפנף בחרב המלחמה.

ובעוד שליטי ברית המועצות מעודדים את אויבינו במדינות ערב - התאכזבנו מאוד מהתעלמותן, אזלת-ידן ואנוכיותן של מדינות, הנחשבות נאורות, שעמדו מנגד נוכח ההסתערות הרצחנית עלינו במלחמת יום הכיפורים; שונים לטובה וראויים לתודה - העם והממשלה של ארצות הברית.

גבירותי ורבותי,

יום העצמאות הוא יום גדול לישראל, עדות לדורי דורות על הגאולה ועל התמורה, שחלה במהלך חייו וקיומו של העם היהודי. אנו גאים בגבורתם ובהושייתם של לוחמינו, שכל אחד ואחד מהם הוא אוהב שלום, בכל מאודו, ומוכן לתת נפשו על קיום ישראל נגד אויביה; אנו מתברכים בחזרהותם הנפלאה, ובעזרתם הברוכה, של בני עמנו בתפוצות הגולה.

הבה נשמה יחד בישועתנו ובהישגי מדינתנו; נעשה כולנו לחיזוקה ולתיקונה, לביצור מישקה ולעילוי חברתה, להיותה ערוכה לכל מבחן ואתגר.

השתא, בחג העצמאות, עדיין חונים אלפי אנשים מישראל באהלי צבא הגנה לישראל בכל החזיתות והגזרות; נשלח להם מכאן ברכת חזק ואמץ; נאחל רפואה שלמה והחלמה מהירה לפצועי המלחמה; נישא מכאן ברכת אחים נאמנה לשבויינו שבסוריה, בחפלה ובציפיה שיום שיחרורם לא יאחר לבוא.

ובהתקדש חג עצמאותנו, הבח נחזק את הקירבה וההזדהות שבין העם כולו לבין נשכרי-לב שנתוכנו, בני המשפחות השכולות, ננחמם מיגונם ונעודד רוחם, על דרך הכחוב, שזה עתה שמענו קריאתו:

"לשום לאבלי-ציון פאר תחת אפר, מעסה תהילה תחת רוח כהה",

ויהי רצון, שיקום בנו הכוח לכבוש צערנו; להרחיק רוח הנכאים; לחזק אחדות הלבבות; להקפיד על קיום המשמעת העצמית והציבורית; להפיח בלב עם ישראל, בארץ ובתפוצות הגולה, אמונה בל תימוס, בעתיד קיומנו כעם-גדול ובן-חורין, וכמדינה של שלום ושיגשוג; בצירוף שאיפותינו וביכלתנו להשיגן חרף כל המכשולים.

אנו עם, שהשלום הוא נישמה אפו מיום היוותנו לעם. נעשה כל אשר לאל ידינו כדי להזמין ולקרב את צעדי-השלום, ונבטח בצור ישראל כי בוא יבוא העתיד המיוחל ולא יאחר, ואז נשיש ונשמח כדבר הנביא:

"ששון ושמחה ישיגו, ונסו יגון ואנחה".